

Frivillighedspolitik 2016–2019

For frivillige sociale og sundhedsfremmende
foreninger i Sønderborg Kommune

Indhold

Forord.....	3
Værdigrundlag	4
Definition	6
Målgruppen	7
Målsætninger.....	8
Særlige indsatsområder	10
Praktiske informationer	11
Bilag 1: Retningslinjer for økonomisk støtte til frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde i henhold til servicelovens § 18.....	13

Frivillighedspolitik 2016 – 2019

Frivillighedspolitikken tages op til genvurdering i slutningen af 2019, og der foretages en midtvejs-evaluering af mål og indsatsområderne inden udgangen af 2017.

*Helge Larsen,
Formand for Sundhedsudvalget*

Forord

Det er mig en stor glæde hermed at præsentere Sønderborg Kommunes Frivillighedspolitik 2016 – 2019. I Sønderborg Kommune værdsætter vi de frivilliges engagement og håber, at vi med denne politik kan skabe de bedste vilkår for at frivilligheden fortsat kan blomstre.

I foråret 2015 har frivillige, politikere og medarbejdere fra kommunen i fællesskab bidraget med forslag til en revideringsproces for kommunes frivillighedspolitik.

De mange idéer resulterede i workshops, som blev afholdt efter samme program og proces, hvor der med tre spor, med hvert sit overordnede arbejdsspørgsmål, blev sat fokus på:

- Hvordan sikrer vi en forsat tæt og frugtbar dialog
- Hvordan understøtter kommunen bedst det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde
- Hvordan kan vi videreudvikle det gode samarbejde imellem os

Politikken som den præsenteres her, bygger derfor på bidrag, idéer og tilbagemeldinger fra en bred kreds af interessenter fra de afholdte workshops i Sønderborg og Havnbjerg i 2015.

Med denne frivillighedspolitik ønsker sundhedsudvalget at understøtte og videreudvikle frivillighedskulturen på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område. Styrke det gode samarbejde mellem de frivillige og kommunens medarbejdere i forvaltningerne og på institutionerne – et samarbejde baseret på ligeværdighed, tillid og respekt samt forståelse for hinandens forskellige udgangspunkter og roller.

Venlig hilsen

Helge Larsen
Formand for sundhedsudvalget

Værdigrundlag

Det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde er drevet af lysten til at gøre noget for andre. Frivillige kan ofte skabe en særlig medmenneskelig kontakt og nærhed i kraft af, at de har lyst til - og har som hovedformål - at være til stede for andre, der har behov for det.

Den frivillige indsats står og falder med de frivilliges motivation og selvbestemmelse. Denne politik lægger op til en høj grad af dialog mellem de frivillige, politikere og kommunen om aktiviteter. Men de frivillige afgør selv, hvilke aktiviteter de vil tage på sig og hvordan aktiviteterne skal tilrettelægges – frivillige leder frivillige.

Det er vigtigt at understrege, at frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde aldrig må erstatte de lovgivningsmæssige definerede kerneopgaver inden for det offentlige. Sønderborg Kommune ser det frivillige arbejde som et vigtigt supplement til kommunens indsats på det sociale og sundhedsmæssige område. Kommunen prioriterer samarbejdet med de frivillige sociale aktører – både enkeltpersoner, foreninger, organisationer og grupper - da man i samspil kan gøre en positiv forskel for kommunens borgere.

Det er vigtigt, at de frivilliges lyst til at gøre en forskel understøttes og fremmes gennem et ligeværdigt og åbent samarbejde med så få krav og bindinger som muligt. Samarbejdet skal bygge på tillid og respekt mellem frivillige og de kommunale medarbejdere.

Det bedste grundlag for et samarbejde skabes gennem personlige møder og dialog. Det er desuden vigtigt for samarbejdet, at der er fokus på at afstemme forventningerne til hinanden og være åbne for vidensdeling, sparring, koordinering og idéudveksling med henblik på at udvikle det frivillige arbejde.

Denne frivillighedspolitik beskriver grundlaget for samarbejdet mellem Sønderborg Kommune og de mange frivillige på det sociale og sundhedsfremmende område. Frivillighedspolitikken udstikker rammer for samarbejde, målsætninger og indsatsområder.

Samarbejde med kommunen er et tilbud til de frivillige. Det har således ikke konsekvenser for fremtidig dialog eller mulighederne for at få tilskud fra § 18-midlerne, hvis frivillige foreninger, organisationer eller grupper vælger at stå uden for et formaliseret samarbejde med kommunen.

Politikkens grundlag er servicelovens § 18. Her understreges det, at det sociale og sundhedsfremmende arbejde skal sikre et godt samspil mellem de frivillige sociale og sundhedsfremmende organisationer og de offentlige sociale tilbud. Vejledning til tildeling af §18-midler til frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger er beskrevet i politikkens Bilag 1: Retningslinjer for økonomisk støtte til frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde i henhold til servicelovens § 18

Frivillighedspolitikken indgår i samspil med andre politikker i Sønderborg Kommune. Politikken skal understøtte kommunens vision samt øvrige overordnede tværgående politikker som for eksempel:

- Medborgerskabspolitikken
- Sundhedspolitikken

Definition

Definitionen af frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde er inspireret af CFSÅ (Center for Frivilligt Socialt Arbejde), og den angiver, at et frivilligt arbejde er en handling eller aktivitet, der udføres frivilligt. Dvs. at den udføres uden fysisk, retlig eller økonomisk tvang. En frivillig må ikke kunne trues med økonomiske eller sociale sanktioner. Eksempelvis at blive afskåret fra et socialt netværk, hvis vedkommende ikke længere ønsker at udføre aktiviteten. Aktiviteten må endvidere ikke være lønnet. Det udelukker dog ikke, at en frivillig person modtager godtgørelse for udgifter, vedkommende har i forbindelse med udførelsen af opgaven, eksempelvis transport- og telefonudgifter eller modtager et symbolsk beløb for sit frivillige arbejde. Aktiviteten skal ligeledes rettes mod personer uden for den frivilliges familie og slægt. Derved adskilles frivilligt arbejde fra almindeligt husholdningsarbejde og omsorg over for familiemedlemmer. Aktiviteten skal være formelt organiseret. Det betyder, at almindelig hjælpsomhed eller spontane handlinger, eksempelvis at følge en ældre eller handicappet person over gaden, bære indkøbsposer hjem fra supermarked og lignende, ikke kan betegnes som frivilligt arbejde.

Frivilligt socialt arbejde

Frivilligt socialt arbejde er frivilligt arbejde, der udføres inden for det sociale og sundhedsmæssige område. Frivilligt socialt arbejde kan bredt defineres som handlinger, der sigter på at give enkeltindivider eller grupper en øget velfærd eller omsorg eller sigter på at løse velfærdsproblemer.

Frivillig, ansat, professionel

En frivillig er en person, der udfører frivilligt arbejde. Det modsatte af en frivillig er en ansat, som udfører lønnet arbejde. Undertiden anvendes betegnelsen "frivillig" som modsætning til en "professionel". Med en professionel menes en person, som udfører arbejde, som vedkommende er uddannet til og kan udføre med en faglig og metodisk bevidsthed og disciplin. I den betydning kan en frivillig godt være professionel, hvis han eller hun udfører ulønnet arbejde inden for sit fagområde.

En frivillig organisation er en organisation med følgende karakteristika

- Frivilligt grundlag, dvs. at grundlaget ikke er fastsat i lovgivningen, og at organisationen skal kunne beslutte at nedlægge sig selv
- Almennyttigt (nonprofit) formål, dvs. at et eventuelt overskud ikke må udloddes til organisationens stiftere, medlemmer eller andre
- Frivillig indsats er en væsentlig del af organisationens grundlag.
Mindstekravet er, at bestyrelsesarbejdet er en ulønnet, frivillig indsats

Målgruppen

Til målgruppen for det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde regnes især borgere, der har brug for hjælp og støtte, som det ikke alene påhviler det offentlige at yde, eller som det offentlige har svært ved at tilbyde. Her kan specielt fremhæves ensomme borgere.

Konkret vil målgrupperne være de samme, som den sociale sektor og sundhedssektoren i øvrigt beskæftiger sig med og kan eksempelvis omfatte:

- Børn, unge og familier med personlige og sociale udfordringer
- Ensomme
- Svage ældre
- Syge
- Handicappede
- Misbrugere
- Flygtninge/indvandrere/mindretal
- Sindslidende
- Særligt udsatte grupper

Målsætninger

Det er Sønderborgs Kommunes opgave at være med til at skabe og udvikle gode rammer for det frivillige sociale arbejde samt inddrage de frivillige i udviklingen af kommunen. På den baggrund ønsker Sønderborg Kommune at:

- sikre og videreudvikle den gode dialog mellem kommunen og de frivillige på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område. I den forbindelse holdes et årligt dialogmøde mellem frivillige, politikere og administrative ledere. Mødet planlægges holdt i 1. kvartal
- støtte og udvikle initiativer til et nyt Frivillighedens Hus i Sønderborg. Særligt med fokus på handicapvenlige adgangsforhold, mødelokaler, gode parkeringsforhold og gode muligheder for at opbevare foreningernes materialer. Eksempelvis i tæt samarbejde med frivillige, borgere i fleksjob og en daglig leder som kan støtte og rådgive de frivillige sociale foreninger. Den daglige leder har ansvaret for driften af Frivillighedens Hus, men leder ikke de frivillige

- støtte og udvikle initiativer om støtte og rådgivning til de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger i hele kommunen. Dette kan fx ske ved, at den daglige leder fra et evt. Frivillighedens Hus kommer til Nordborg, Gråsten, Broager og Sydals med korte intervaller, således at der i lokalområderne tilbydes de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger samme service som i Sønderborg
- styrke åbenheden og det gensidige kendskab mellem frivillige og kommunen. Især via etablering af klare indgange til forvaltningerne for de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger og ved at fremme de kommunale medarbejders kendskab til og bevidsthed om de frivillige og deres betydning
- støtte etableringen af et nyt Frivillighedsråd i Sønderborg Kommune. Rådet kunne fx få til opgave at være høringspart for kommunen forud for politiske beslutninger, der berører det frivillige sociale område. Rådet kunne også fungere som interessevaretagere for og talerør mellem foreningerne og kommunen og foreningerne i mellem
- inddrage frivillige i udarbejdelsen af Sønderborg Kommunes politikker ved at involvere foreningslivet i planlægningsfasen, når nye og relevante politikker på det sociale og sundhedsfremmende område skal udarbejdes

Særlige indsatsområder

I 2016 til 2019 har Sønderborg Kommune særligt fokus på følgende indsatsområder inden for det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde:

- Udvikling af transportinitiativer for ældre og handicappede. Navnlig i forbindelse med transport til og fra fællesarrangementer på det frivillige sociale og sundhedsfremmende område
- Støtte og udvikling af initiativer der gør frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde attraktivt blandt de unge i Sønderborg Kommune. Eksempelvis i samarbejde med Projekt Frivillig
- Støtte og udvikling af initiativer om frivillighed og handicap. Navnlig ved at synliggøre handicappedes muligheder for at udføre frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde i kommunen
- Støtte og udvikling af frivillige initiativer til flygtningeområdet. Særligt gennem integration i de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreninger
- Støtte og udvikling af initiativer til afholdelse af en samarbejdsbørs. Eksempelvis så kommunens medarbejdere og frivillige får bedre kendskab til hinandens områder
- Støtte og udvikling af initiativer inden for ældreområdet. Navnlig omkring ensomhed, motion, digitalisering og velfærdsteknologi

Praktiske informationer

Sønderborg Kommune har en frivillighedskonsulent, som har til opgave eksempelvis at:

- være foreningslivets indgang til politikere, chefer, ledere og medarbejdere i Sønderborg Kommune
- rådgive og vejlede foreninger, ledere, politikere og medarbejdere omkring den frivillige sociale og sundhedsfremmende indsats i kommunen
- synliggøre og indtænke de frivillige sociale og sundhedsfremmende foreningers aktiviteter blandt kommunens medarbejdere, afdelinger og institutioner
- være tovholder på frivillighedspolitikens udarbejdelse og revision
- planlægge temadage, dialogmøder, frivillighedsdag og frivillighedsprisen
- administrere og indstille den økonomiske støtte til frivilligt socialt arbejde i medfør af § 18 i serviceloven
- administrere og indstille den økonomiske støtte til frivilligt socialt omsorgsarbejde i medfør af § 79 i serviceloven

Bilag 1: Retningslinjer for økonomisk støtte til frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde i henhold til servicelovens § 18

Lovgrundlag

Ifølge servicelovens § 18 skal kommunerne samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger og yde økonomisk støtte til frivilligt socialt arbejde. Formålet med § 18 er at medvirke til et bedre samspil med de offentlige tilbud i lokalområdet:

Stk. 1. Kommunalbestyrelsen skal samarbejde med frivillige sociale organisationer og foreninger.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal årligt afsætte et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Stk. 3. Rammerne for samarbejdet fastlægges af den enkelte kommunalbestyrelse.

Stk. 4. Ministeren for børn, ligestilling, integration og sociale forhold fastsætter retningslinjer for kommunalbestyrelsens indsendelse af redegørelser om den lokale udvikling i det frivillige sociale arbejde og retningslinjer for den centrale opfølgning.

Hvem kan få § 18 tilskud?

Det er efter serviceloven en politisk afgørelse at prioritere de områder og aktiviteter, der skal have støtte. Den enkelte organisation har ikke krav på at få kommunal støtte. Det er dog vigtigt at være opmærksom på organisationers og foreningers behov for en vis kontinuitet i støtten.

Der kan bevilges midler efter servicelovens § 18 til frivillige sociale og sundhedsfremmende initiativer, som udføres af enkeltpersoner, netværksgrupper, organisationer eller foreninger, der ved hjælp af frivillig ulønnet arbejdskraft forsøger at gøre en indsats for målgruppen jf. ovenstående.

Foreninger kan både være foreninger, hvis hovedsigte er et konkret frivilligt socialt og sundhedsfremmende arbejde, men også foreninger som har et alment frivilligt socialt og/eller sundhedsfremmende sigte, som ud over dette vil gøre en ekstra indsats for socialt udsatte inden for deres målgruppe.

Der skal søges på et særligt udformet ansøgningsskema. Af ansøgningen skal fremgå, hvordan midlerne ønskes anvendt.

Frivillighedskonsulenten er bemyndiget til administrativt at give afslag på ansøgninger, der falder uden for lovgivningens rammer. Såfremt der er modtaget tilskud til et bestemt formål, som det efterfølgende viser sig umuligt at iværksætte, vil der være mulighed for at få dispensation, således at midlerne i stedet kan anvendes til et andet formål. Dette kan ske ved skriftlig henvendelse til og accept fra frivillighedskonsulenten.

Det er af udbetalingsmæssige hensyn en forudsætning for at modtage støtte, at de konkrete udbetalinger af støtten kan ske elektronisk. De frivillige foreninger skal derfor have et cvr-nr. og etableret et elektronisk link fra cvr-nummeret til den nemkonto, støtten skal indbetales på. Dette varetages af banken på anmodning fra den frivillige forening.

Ansøgningsrunder

1. og 2. ansøgningsrunde med ansøgningsfrist hhv. 1. december og 1. juni annonceres i den lokale ugeavis ca. en måned før ansøgningsfristen. Herudover ligger oplysningerne på Sønderborg Kommunes hjemmeside.

Ansøgningsrunde 1 - ansøges for et år ad gangen og ydes i form af:

- tilskud til det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde primært lokalt forankret i Sønderborg Kommune
- faste driftstilskud til det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde primært lokalt forankret i Sønderborg Kommune

Ansøgningsrunde 2 - består af restpuljebeløbet fra runde 1 og ydes i form af:

- tilskud til det frivillige sociale og sundhedsfremmende arbejde primært lokalt forankret i Sønderborg Kommune, som har nye aktiviteter eller projekter som adskiller sig fra tildelingsrunde 1

Ansøgningerne sendes til kommunens frivillighedskonsulent, som koordinerer og sagsbehandler de indkomne ansøgninger i henhold til kriterierne for tildeling efter § 18 midler. Ansøgningerne indstilles til sundhedsudvalget i hhv. januar og august, hvorefter ansøgerne modtager besked om udvalgets beslutninger. Herudover ligger oplysninger om bevilget tilskud og afslag på Sønderborg Kommunes hjemmeside.

Regnskab, beretning og eventuel revision

Tilskud på eller under 10.000 kr. årligt: Der skal redegøres for anvendelse af beløbet.

Tilskud mellem 10.000 kr. og 100.000 kr. årligt: Der skal udarbejdes et detaljeret regnskab over afholdte udgifter. Regnskabet skal synliggøre, hvordan tilskudsmidlerne er anvendt. Regnskabet skal være revideret af en revisor. Revisoren bekræfter ved sin underskrift, at regnskabet er gennemgået og revideret, og at tilskuddet er anvendt til det formål, det er bevilget til.

Tilskud over 100.000 kr. årligt: Der skal aflægges et af registreret eller statsautoriseret revisor revideret regnskab for anvendelse af beløbet.

Regnskab eller redegørelser i henhold til ovenstående kriterier fremsendes hvert år senest 1. maj til frivillighedskonsulenten.

Tilbagebetaling af modtaget tilskud

Såfremt der er bevilget tilskud til aktiviteter, drift mv., som ikke gennemføres, skal beløbet tilbagebetales. I forbindelse med aflæggelse af regnskabet synliggøres eventuelt overskud i et særskilt skema.

Denne opgørelse vil være udgangspunktet for en vurdering af, om overskuddet vil kunne videreføres, eller om det skal tilbagebetales til Sønderborg Kommune. Vurderingen foretages af frivillighedskonsulenten. Kun sager af principiel karakter forelægges sundhedsudvalget.

www.sonderborgkommune.dk

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T 88 72 64 00
F 88 72 64 02